

دانش بهره برداران خانوادگی درباره اهمیت حفاظت از مراتع و تاثیر طرح های

مرتعداری بر آن: مطالعه موردی شهرستان ماهنشان

کبری کریمی^۱، اسماعیل کریمی دهکردی^۲

^۱ کارشناس ارشد ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه زنجان، ^۲ دانشیار گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی

دانشگاه زنجان

kobra.karimi01@gmail.com, e.karamidehkordi@gmail.com

دانش بهره برداران نقش مهمی در بهره برداری و حفاظت پایدار از منابع طبیعی دارد. پژوهش حاضر با هدف بررسی دانش بهره برداران درباره اقدامات حفاظتی، از جمله حفظ و احیای مراتع، انجام شده است. داده ها با استفاده از بررسی اسناد و مدارک، گروه های متمرکز، مصاحبه های نیمه ساختار یافته و پرسشنامه از بهره برداران روستاهایی که طرح های مرتعداری در آن ها اجرا شده و یا در حال اجرا بود در شهرستان ماهنشان جمع آوری گردید. به دلیل وابستگی زیاد معیشت خانوارها به دام و مرتع، فشار زیادی به مراتع وارد می گردد که از مهمترین پیامدهای آن بنا به گفته بهره برداران فرسایش خاک، کاهش حاصلخیزی خاک مراتع، افزایش سیلاب و کاهش آب چشمه ها و رودخانه ها است. دانش بهره برداران درباره نقش، اهمیت و عوامل موثر بر تخریب مراتع نسبتاً بالا بود، ولی دانش و اقدام آن ها در مورد عملیات مکانیکی قبل و پس از اجرای طرح در حد کم گزارش شد. اثر تعامل با نهادهای بیرونی و دوره های آموزشی و ارائه تسهیلات، دانش آن ها در مورد عملیات بیولوژیک و مدیریت چرا از حد متوسط در قبل از اجرای طرح به سطح بالاتری پس از اجرای طرح افزایش یافت. بنابراین فعالیت های ترویجی و ایجاد شرایط، تسهیلات و امکانات می تواند در افزایش دانش و همچنین اقدام بهره برداران و پایداری بهره برداری از مراتع تاثیر گذار باشد.

واژه های کلیدی: دانش، طرح مرتعداری، مرتع، بهره بردار، ماهنشان